

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-11-23
Besvaras senast
2022-12-07

Till statsrådet Lotta Edholm (L)

2022/23:51 Anmälningsskyldighet inom skolan

I Tidöavtalet mellan Moderaterna, Kristdemokraterna, Liberalerna och Sverigedemokraterna finns ett förslag om en lag som kan leda till att lärare blir skyldiga att anmäla papperslösa barn.

Tidöavtalet anger att ”kommuner och myndigheter ska vara skyldiga att informera Migrationsverket och Polismyndigheten när de kommer i kontakt med personer som vistas i Sverige utan tillstånd”. Om lagen blir verklighet innebär det med andra ord att lärare kan tvingas rapportera elever till polis och migrationsmyndigheter.

Många lärare känner stor oro, och flera vittnar om att de hellre säger upp sig än anmäler ett barn. En lärare har valt att uttrycka det med följande ord:

”Nej, jag kommer aldrig någonsin så länge jag lever att ange ett barn som vistas utan tillstånd i mitt klassrum. Det är inte mitt jobb. Det strider emot den yrkesetik jag värnar. Man får hellre ta min lärarlegitimation, begära in mina nycklar och be mig städa mitt skrivbord. Jag får söka nytt jobb, bli brevbärare, telefonförsäljare eller vad som helst. För den dagen vi lärare ska agera agenter och spioner åt migrationsverket har jag inget längre kvar att göra i svensk skola. Då får jag be att tacka för mig. Och jag tror inte att jag är ensam. Jag tror att vi är många som vägrar att ange våra elever.”

Förslaget har också mötts av stor kritik från skolledare, fackförbund och inte minst av lärarnas yrkesetiska råd. De menar att det inte är lärares uppdrag att ange barn. Det står i lärares yrkesetiska regler att elever ska vara i centrum och att lärare ska vara varsamma med information om eleverna och inte vidarebefordra information som de har fått inom ramen för sin tjänst, om det inte är för elevernas bästa. Lärare ska också ha förtroendefulla relationer med elever och vårdnadshavare. Sprider man den här typen av information om elever kommer det att skada relationen till eleverna. Det i sin tur försvårar undervisning och elevers lärande, konstaterar det yrkesetiska rådet.

Lärare vill vara lärare, inte agera informatör åt till exempel Migrationsverket eller polisen. Förslaget till lag rubbar grunden för lärares yrkesutövning med konsekvensen att lärare hamnar i ett läge där de känner att de måste bryta mot lagen.

Också barnrättsorganisationer uttrycker oro kring regeringens repressiva åtgärder och hårdare tag mot barn och ifrågasätter hur förslaget är förenligt med barnkonventionen, som sedan år 2020 är svensk lag och bland annat anger alla barns rätt till utbildning.

Skolminister Edholm har inte svarat på frågor om hur hon ser på lagförslaget, som är mycket illiberalt och bryter mot barns grundläggande fri- och rättigheter.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga statsrådet Lotta Edholm:

1. Avser statsrådet att agera för att genomföra anmälningsplikten inom skolan även om den skulle konstateras bryta mot barnkonventionen och alla barns rätt till utbildning?
2. Avser statsrådet att agera för att genomföra anmälningsplikten inom skolan även om den skulle leda till att lärare lämnar läraryrket?
3. Avser statsrådet att agera för att genomföra anmälningsplikten inom skolan även om den skulle bedömas vara oförenlig med yrkesetiken om att arbeta för alla elevers bästa?
4. Om förslaget blir verklighet, avser statsrådet verka för att införa konsekvenser för de lärare som inte anmäler elever, och vad skulle konsekvenserna bestå av i så fall?

.....

Aylin Fazelian (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch